

Nr 243.

Av fru **Sjöström-Bengtsson m. fl.**, om inrättande av en statlig förskola för blinda barn.

En allvarlig brist i svensk blindvård är den totala frånvaron av anordningar för blinda barn i förskoleåldern. För blinda och starkt synsvaga småbarn finns f. n. inga vårdmöjligheter i en för dem speciellt tillrättalagd miljö. Särskilt påfallande är denna brist när det gäller barn, där blindheten är förenad med annat lyte, föräldralösa barn och barn som kommer från hem med sådana miljöbrister, att det är nödvändigt att de blir omhändertagna. Men även normala hem har stora svårigheter att utan sakkunnigt bistånd ge sina blinda småbarn en uppfostran som stimulerar deras kroppsliga och andliga utveckling. Det krävs således systematisk träning för att mildra de fysisk-motoriska hämningarna hos ett blint barn och uppöva de rörelser, som är förknippade med ett normalt vardagsliv. Det är inte ovanligt, att de barn som i 7-årsåldern börjar skolan på Tomtebodainstitutet är oförmögna att klä av och klä på sig själva, sköta sin personliga hygien m. m., emedan föräldrarna inte haft förmåga eller tålmod att lära dem de nödvändiga vardagsvanorna utan tyckt att det gått fortare och lättare att hjälpa sina små stackare med allting. De mest mottagliga småbarnsåren går härmed till spillo, och när försummelserna sedan skall repareras i folkskoleåldern, inkräktar det på den undervisningstid som behövde ägnas uteslutande åt att något så när bibringa de handikapade barnen folkskolans bildningsmått.

Om det funnes ett barnhem för blinda småbarn, skulle det emellertid kunna minska dessa svårigheter. Det skulle kunna råda och instruera föräldarna i uppfostringsfrågor och under ett kindergartenår lära barnen genom lämpliga lekar och handövningar att föra sig naturligare och säkrare och därmed göra dem bättre rustade för den egentliga folkskolan. Allt detta är känt och erkänt i de länder som likt Sverige i övrigt har en utvecklad socialvård. Barnhem för blinda småbarn finns i både Norge och Danmark. I England är blinda barn skolpliktiga mellan 5 och 16 år, och de första två skolpliktsåren tillbringas i Sunshine Homes for Blind Babies. Även i Sverige har vi tidigare haft ett sådant barnhem, nämligen åren 1916—1945. Det drevs med privata fondmedel, och när man nödgades lägga ner det — bl. a. på grund av bristen på lämpliga lokaler — förutsattes det att det skulle komma ett statligt förskolehem i stället. 1944 hemställde skolöverstyrelsen hos Kungl. Maj:t om en utredning i

syfte att ordna lämpliga vårdmöjligheter för blinda barn i förskoleåldern. 1945 anbefalldes skolöverstyrelsen att i samråd med medicinalstyrelsen och socialstyrelsen verkställa denna utredning. Det dröjde dock till år 1949, innan skolöverstyrelsen framlade utredningsresultatet. Detta tillstyrktes av alla remissinstanser men blev liggande. En omarbetning verkställdes sedan under 1952, och det omarbetade förslaget sändes ut på remiss. Nu lär endast statskontorets yttrande fattas. Någon proposition till årets riksdag lär inte vara påtänkt.

De upprepade dröjsmålen kan ha varit sakligt betingade. Inte desto mindre har de medfört allvarliga olägenheter med försuttna utvecklingsmöjligheter för alltfler årsklasser blinda barn. Motionärerna hemställer därför,

att riksdagen måtte anhålla hos Kungl. Maj:t att förslag om en statlig förskola för blinda barn måtte i proposition föreläggas nästa års riksdag.

Stockholm den 27 januari 1953.

Anna Sjöström-Bengtsson.

Ingeborg Carlqvist.

Ulla Lindström.

Annie Wallentheim.